

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců Mgr. Jana Passera a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce P. S., zastoupeného JUDr. Janem Konečným, advokátem v Praze 2, Oldřichova 273/13, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2002, čj. 43 Ca 277/99 - 89,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Určuje se odměna advokáta JUDr. Jana Konečného, advokáta se sídlem v Praze 2, Oldřichova 273/13, ve výši 650 Kč, tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla potvrzena rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 1999, o odnětí plného invalidního důchodu, a ze dne 2. 6. 2000, o přiznání částečného invalidního důchodu.

V podané kasační stížnosti stěžovatel vyjádřil nesouhlas se závěry lékařských zpráv, kterými krajský soud odůvodnil své rozhodnutí, poukázal na souvislost

svého současného nepříznivého zdravotního stavu s pracovním úrazem z roku 1991. Stěžovatel namítl, že protokol sepsaný o pracovním úrazu byl zfalšován a odkázal na své přetrvávající zdravotní problémy. Jeho úraz se prokazatelně stal, jeho zdravotní stav se od jeho utrpení nezlepšil, nýbrž výrazně zhoršil. Stěžovatel se domnívá, že v řízení byly nesprávně vyhodnoceny zprávy odborných lékařů a nemocnic, žádá proto o provedení důkazu výslechy MUDr. T., MUDr. H., MUDr. T., MUDr. J., MUDr. B., MUDr. J., MUDr. H., MUDr. D. a MUDr. D. Z uvedených skutečností dovozuje stěžovatel vady řízení, které spočívají v nesprávném zjištění skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadených rozhodnutích vycházel, navrhuje proto zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Stěžovatel ke kasační stížnosti přiložil několik nálezů odborných lékařů, znalecký posudek z ortopedie a traumatologie a další zdravotní i právní dokumentaci týkající se zejména jeho úrazu z roku 1991.

Žalovaná odkázala na povahu dané věci, kdy posouzení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jí nepřísluší, uvedla, že nemá výhrady k důkaznímu řízení ani k napadenému rozsudku krajského soudu. Domnívá se, že soudem bylo rozhodnuto správně a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Ze soudního spisu krajského soudu a správního spisu žalované vyplývají následující, pro věc rozhodné, skutečnosti:

Posudkový lékař OSSZ zjišťoval zdravotní stav žalobce při jednání dne 23. 6. a 25. 8. 1999 v řízení dle § 81 – 84 zákona č. 582/1991 Sb. K jednání shromáždil dokumentaci ošetřujícího lékaře, potřebné zprávy odborných lékařů a dospěl k závěru, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav způsobený následky po operaci ploténky a úrazu pravého ramenního kloubu v září 1991, toto postižení odpovídá

kapitole XV, oddílu E, položce 4 písm. b přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve znění platném ke dni posouzení (stavy po operacích páteře a plotének, stavy po úrazech, stavy s často recidivujícími projevy nervového a svalového dráždění, insuficiencí svalového korzetu podstatným omezením celkové výkonnosti). Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla lékařem OSSZ stanovena z procentního rozpětí 30 – 50 % střední hodnotou, tj 40 %. Jednání uzavřel lékař výrokem, že stěžovatel není plně ale částečně invalidní. Na základě tohoto posouzení vydala žalovaná dne 9. 9. 1999 rozhodnutí, kterým stěžovateli odňala od 2. 10. 1999 plný invalidní důchod podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Rozhodnutím vydaným dne 2. 6. 2000 byl stěžovateli od 2. 10. 1999 přiznán částečný invalidní důchod.

Stěžovatel proti oběma rozhodnutím žalované podal dle tehdy platné úpravy části páté hlavy třetí občanského soudního řádu odvolání ke krajskému soudu. Krajský soud zahájil řízení, po účinnosti zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) pokračoval v souladu s § 129 odst. 2 s. ř. s. dle tohoto zákona. Stěžovatel namítal nesprávné posouzení zdravotního stavu, proto byl v soudním přezkumném řízení proveden důkaz ve smyslu § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Praha 5 (dále jen „PK MPSV“). Jednání PK MPSV proběhlo dne 24. 1. 2000 v příslušném složení, za účasti odborného internisty. Při vypracování posudku PK MPSV obsáhle shrnula vývoj nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, vycházela z kompletní spisové dokumentace OSSZ včetně zpráv odborných lékařů, zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. P. PK MPSV v posudkovém zhodnocení konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u stěžovatele jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož dominující příčinou byl stav po operaci bederní páteře s lehkým reziduálním nálezem na pravé dolní končetině. Dle neurologického nálezu posoudila PK MPSV i stav krční páteře a horních končetin, přičemž konstatovala nevýznamnou poruchu hybnosti krční páteře, nález na horních končetinách byl v normě. Kardiologické, ergometrické a echokardiografické vyšetření potvrzovalo zlepšení stavu po zhmoždění srdečního svalu, srdeční výkonnost byla zcela v normě. Onemocnění stěžovatele PK MPSV zařadila v rámci přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, shodně jako lékař OSSZ, tj. dle kapitoly XV, oddílu E, položky 4 písm. b), pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti ohodnotila 40 %, a to i s přihlédnutím k objektivně zjištěné svalové dysbalanci, omezení hybnosti pravého ramenního kloubu i stavu po úrazu srdečního svalu, hodnotila i povahu dříve vykonávaných prací. Pro hodnocení na horní hranici procentního rozmezí již nebyl další posudkový důvod. Dle názoru PK MPSV nelze prokázat jednoznačnou souvislost výhřezu meziobratlové ploténky s úrazem páteře, nebyla ostatně prokázána ani v minulosti. Částečná invalidita byla přiznána z obecných příčin. Na základě tohoto posouzení dospěla PK MPSV k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované stěžovatel nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ale částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Na tomto závěru PK MPSV setrvala i po vypracování doplňujícího posudku.

Stěžovatel předložil soudu znalecké posudky MUDr. T. a MUDr. Z., jejichž vypracování sám vyžádal. Dle posudku MUDr. T. z 19. 10. 1995 zanechal úraz ramenního kloubu trvalé následky, potíže bederní páteře jsou v příčinné souvislosti s úrazem. MUDr. Z. vypracovával posudek na žádost soudu v rámci sporného řízení se zaměstnavatelem stěžovatele. Ve svém posudku uvedl, že stěžovatel trpěl potížemi v oblasti páteře již před úrazem, ten je mohl zhoršit a podílet se i na vyvolání následných obtíží.

Na žádost stěžovatele byl v řízení soudem vyžádán znalecký posudek Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. Dle tohoto posudku byl stěžovatel k datu vydání obou napadených rozhodnutí částečně invalidní, přičemž k zániku plné invalidity došlo zlepšením jeho zdravotního stavu. Oproti stavu po operaci bederní páteře a pravého ramenního kloubu se zlepšila hybnost pravého ramene, neurologický nález bederní páteře již nejevil známky většího dráždění zvláště motorických neuronů. Znalecký kolektiv hodnotil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti dle stejné kapitoly, oddílu, položky a písmene přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. (ve znění vyhlášky 157/1997 Sb.) hodnotou 45 %. Částečná invalidita stěžovatele je způsobená následky páteřního onemocnění, které se projevovalo již od roku 1984. K posunu meziobratlové ploténky v lednu 1993 došlo přibližně 1 a půl roku po pracovním úrazu, z posudkového hlediska chybí časová souvislost s ním. I znalci MUDr. T. a MUDr. Z. připouštěli pouze možnost, že úrazem došlo k urychlení procesů. Kolektiv znalců se vyjádřil i k výše uvedeným posudkům a dalším zprávám odborných lékařů předložených stěžovatelem s tím, že neodporují závěru jejich posudku.

Krajský soud v Praze shrnul výše uvedené skutečnosti a dospěl k závěru, že zdravotní stav stěžovatele byl řádně zjištěn, soud neshledal důvody ke zpochybnění závěrů PK MPSV a znaleckého posudku, dle kterých činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele 40 % a nebyl proto shledán plně invalidním. Rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu bylo v souladu se zákonem. Soud se dále zabýval správností přiznání částečného invalidního důchodu stěžovateli dle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ani zde vzhledem k uvedeným závěrům o částečné invaliditě způsobené následky páteřního onemocnění neshledal pochybení žalované.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Neshledal, že by řízení před soudem bylo zmatečné nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a ani neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné nebo že by šlo o případ, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v textu kasační stížnosti namítá důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení

před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že zjištěním skutkové podstaty věci v případě stěžovatele v řízení o plný či částečný invalidní důchod byl jeho nepříznivý zdravotní stav včetně stanovení základní příčiny tohoto stavu. Z podmínek pro nárok na plný invalidní důchod stanovených § 38 zákona o důchodovém pojištění považoval stěžovatel za sporné, zda jeho stav odpovídal plné či částečné invaliditě. Pojištěnec je podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek, částečně invalidním je § 44 zákona o důchodovém pojištění tehdy, jestliže schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesne nejméně o 33 %, případně pokud mu jeho nepříznivý zdravotní stav ztěžuje obecné životní podmínky. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek či ztěžujících obecné životní podmínky stanoví prováděcí předpis, kterým je vyhláška č. 284/1995 Sb. (§ 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění). Pro stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jsou v příloze č. 2 citované vyhlášky uvedeny příslušné procentní míry podle druhů zdravotního postižení, pro stanovení této procentní míry je nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, je-li těchto zdravotních postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu se nesčítají. V takovém případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení (§ 6 odst. 2, 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.).

V řízení o dávku důchodového pojištění posuzuje plnou nebo částečnou invaliditu lékař okresní správy sociálního zabezpečení (§ 8 odst. 1 písm. a/ zák. č. 582/1995 Sb.), pro účely přezkumného řízení soudního je tato pravomoc svěřena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje posudkové komise (§ 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb.).

Z citovaných ustanovení je zřejmé, jakým způsobem a v jakém rozsahu byla žalovaná povinna zkoumat v případě posouzení invalidity stěžovatele skutečný stav věci.

Dle Nejvyššího správní soudu nelze mít za to, že by skutkový stav, z něhož správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, tedy zejména závěr o zdravotním

stavu stěžovatele, neměl oporu ve spisech, případně byl zjištěn nesprávně. Jak správní orgán, tak následně soud v řízení o žalobě podrobily zdravotní stav stěžovatele řádnému zkoumání za účelem zjištění, v jaké míře a z jaké příčiny jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla. Posudek pořízený v řízení před správním orgánem lékařem OSSZ i posudek PK MPSV se obsahově shodují, a to ohledně popisu subjektivních zdravotních potíží, jejich objektivního vyhodnocení i závěru o základní příčině nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele. Oba posudky byly pořízeny v souladu s příslušnými právními předpisy (zejm. § 4 odst. 2, § 8 odst. 8 věta druhá, § 8 odst. 9, § 8 odst. 10 zákona č. 582/1991 Sb., § 1 a násl. vyhl. č. 182/1991 Sb., § 1 a násl. vyhl. č. 152/1998 Sb.). Oba posudky tedy shodně dospěly k závěru, že zdravotní stav stěžovatele je dlouhodobě nepříznivý pro onemocnění páteře, pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti způsobený tímto nepříznivým zdravotním stavem však nedosahuje 66 %.

Krajský soud v Praze takto zjištěný skutkový stav ještě dále verifikoval vyžádáním znaleckého posudku Institutu postgraduálního vzdělávání, který podpořil závěr posudku lékaře OSSZ i PK MSPV, vypořádal se i s dalšími posudky a nálezy odborných lékařů předloženými stěžovatelem a odůvodnil své stanovisko, že závěry těchto lékařů nejsou s jím vypracovaným posudkem v rozporu. Po takto důsledně provedeném důkazním řízení tedy lze mít za prokázané, že žalobce k datu vydání přezkoumávaných rozhodnutí žalované podmínky plné invalidity ve smyslu ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění nesplňoval a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl správně stanoven podle kapitoly XV., oddílu E, položky 4 písmene b přílohy č. 2 vyhlášky 284/1995 Sb., ve znění platném ke dni rozhodnutí žalované, v hodnotě 40 %. Stěžovatel neuvedl konkrétní důvody, pro které nesouhlasil se závěry výše uvedených posudků, pouze poukazoval na souvislost jeho nepříznivého zdravotního stavu s pracovním úrazem z roku 1991. K tomuto Nejvyšší správní soud odkazuje na výsledky posudkových závěrů, které nezpochybňují skutečnost, že zdravotní stav stěžovatele je nepříznivý, rovněž se všechny přesvědčivě vyrovnaly s tím, jakým způsobem je jeho nepříznivý stav ovlivněn zmíněným úrazem.

Stěžovatelem navržené výsledky odborných lékařů nebyly provedeny, neboť stěžovatel v první řadě neuvedl konkrétní skutečnosti, ke kterým by se měli svědci vyjádřit. Nejvyšší správní soud dospěl též k závěru, že ve věci bylo shromážděno dostačující množství podkladů, včetně zpráv většiny lékařů, jejichž výsledky stěžovatel žádal. Tyto podklady byly posouzeny několika posudkovými orgány, obsah podaných posudků nevzbuzuje pochybnosti o úplnosti a správnosti, další doplňování důkazů nebylo shledáno důvodným. Zprávy odborných lékařů, které stěžovatel doložil v řízení o kasační stížnosti, byly z velké většiny již posouzeny v rámci řízení před PK MPSV, žádná z těchto zpráv nebyla v rozporu se stanovenou příčinou nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele. Ke zprávám

popisujícím zdravotní stav stěžovatele po vydání napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud nemohl přihlížet, neboť je na základě § 75 odst. 1 s. ř. s. vázán skutkovým stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. k pozdějším změnám zdravotního stavu lze přihlídnout pouze v rámci dalšího řízení o přiznání invalidního důchodu.

Stěžovatel ke své námitce ohledně zfalšování protokolu sepsaného o pracovním úrazu nespécifikoval, z čeho tak dovozuje, kdo se tohoto skutku měl dopustit a za jakým účelem. Obecně lze tedy pouze uvést, že zdravotní stav stěžovatele nebyl popsán pouze v protokolu o pracovním úrazu, ale i v dalších zprávách lékařů, kterými byly následky úrazu dostatečně objektivizovány.

Nejvyšší správní soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s., neboť úspěšné žalované ze zákona náhrada nákladů tohoto řízení nepřísluší. Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 250 Kč za jeden úkon právní služby – převzetí a příprava věci a písemná kasační stížnost a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 2 § 7, § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 650 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. května 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu